Maankäyttö-sektori osana EU:n ilmastotoimia

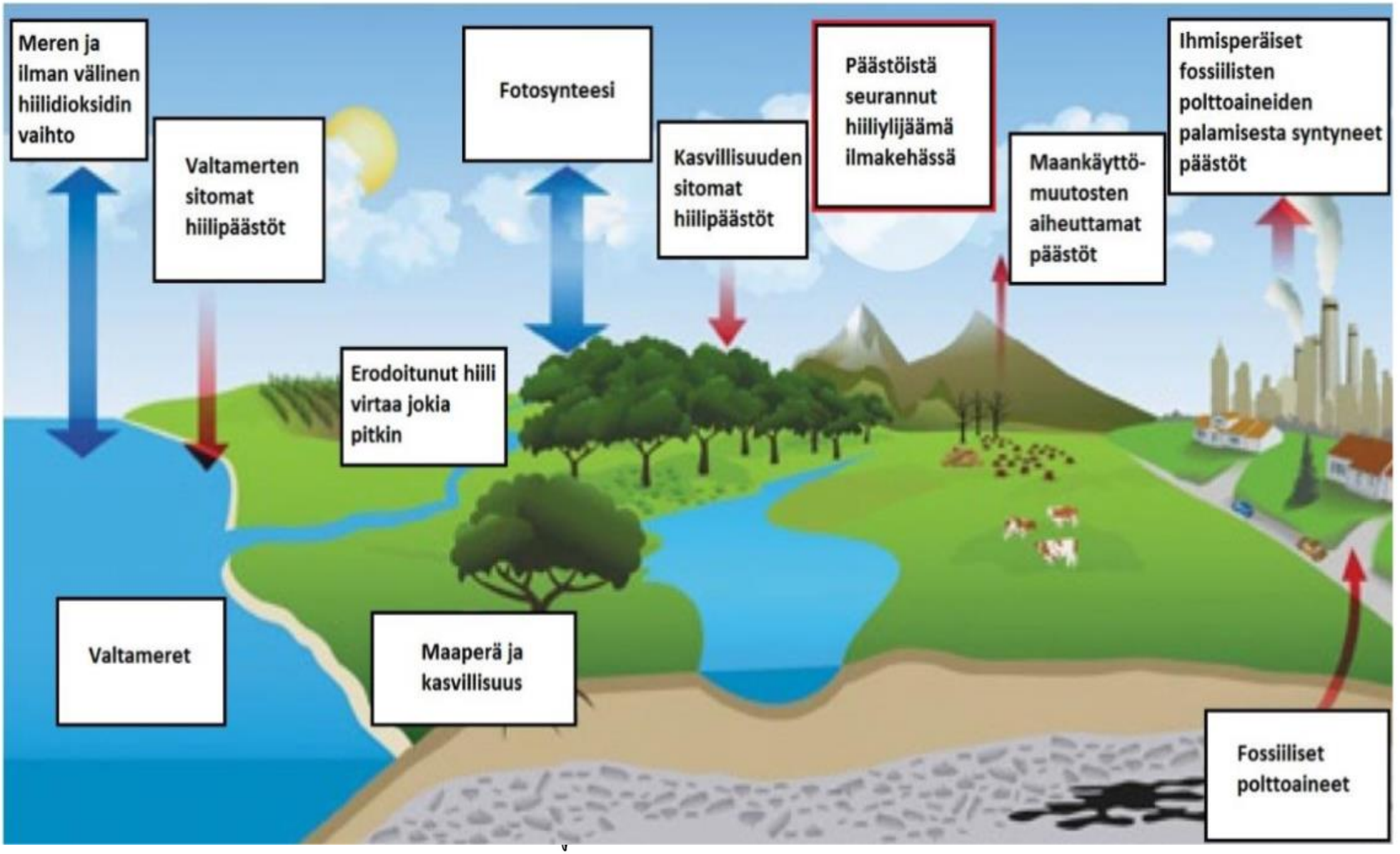
Läpinäkyvä ja ilmastonmuutoksen hillintää edistävä ehdotus?

Hanna Aho, suojeluasiantuntija

Ympäristövaliokunta 14.10.2016

Suomen luonnonsuojeluliitto

Ekosysteemit bufferi ilmastonmuutosta vastaan- yli 50 % päästöistä päätyy ekosysteemeihin

Suomessa etenkin suot ja metsät varastoivat suuria määriä hiiltä

Ekosysteemin hiilivarasto voi olla suuri, vaikka vuosittainen nieluvaikutus olisikin pieni

Esim. metsä jatkaa hiilen sitomista satoja vuosia. Suurin hiilivarasto vanhoissa metsissä.

järvisedimentit
~ 650
milj. tonnia hiiltä

puusto
~ 800
milj. tonnia hiiltä

metsämaa
(kivennäis)
~ 1300
milj. tonnia hiiltä

suot
~ 5700
milj. tonnia hiiltä

Bioenergian päästöt n. 38 milj. t C vuodessa

puutuotteisiin varastoitunut hiili Suomessa ~ 20 milj. t C

Suomen laskennallinen osuus ilmakehän hiilestä ~ 500 milj. t C

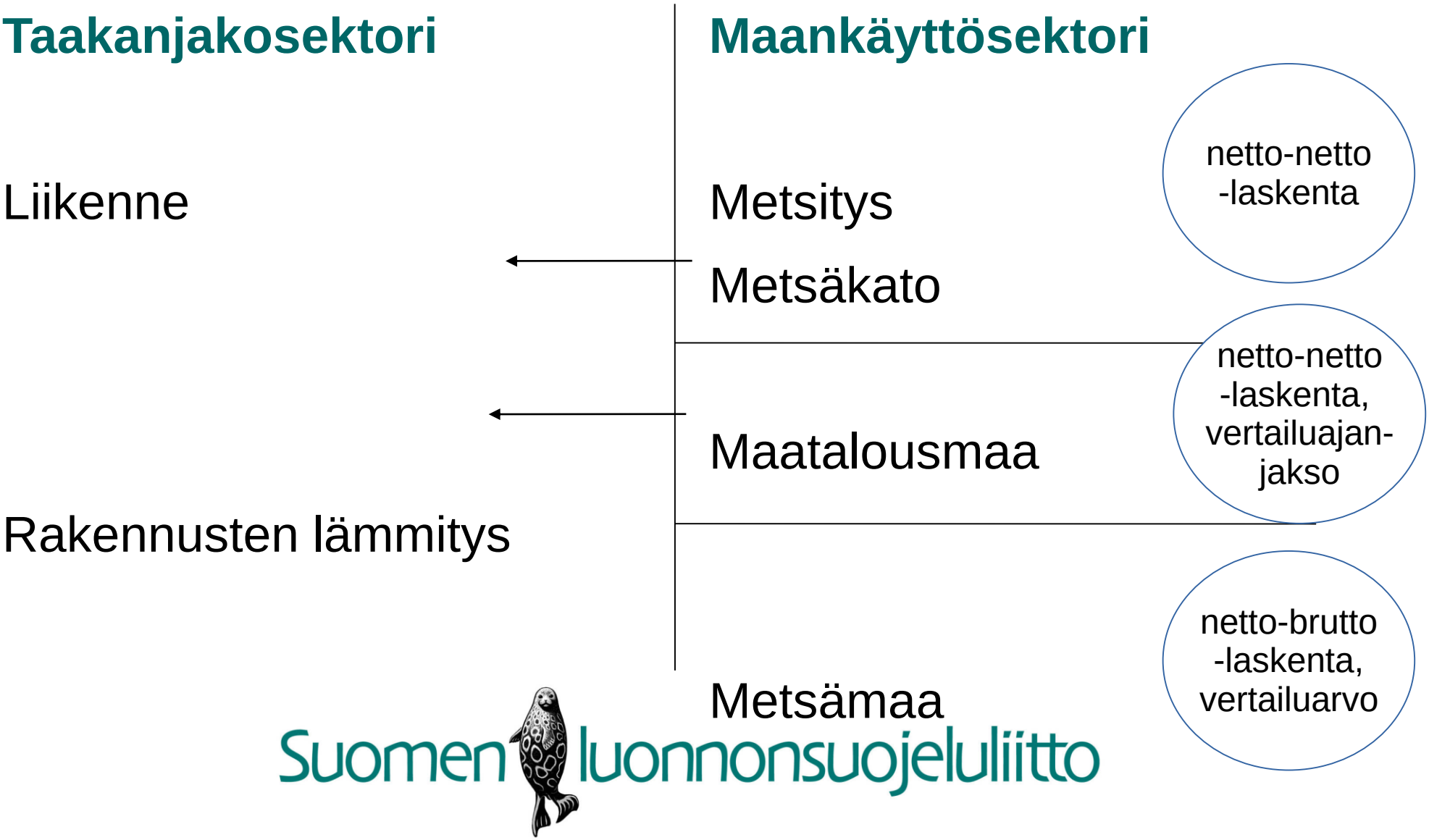
Lähteet: Liski et al. 2006, Liski ja Westman 1997, Turunen 2008, Laturi et al 2008

Sektorikohtainen ajattelu välttämätöntä

- Maankäyttö-, taakanjako- ja päästökauppasektorin pitäminen erillisinä on tärkeää sektorien päästöjen aikajänteen sekä luonteen vuoksi.
- LULUCF-sektorilla mitataan hiilidioksidivirtaa ekosysteemien ja ilmakehän välillä vuositasolla ja osa tästä virrasta on luonnollista ja osa ihmisen aiheuttamaa.
- **Nielun pieneneminen tarkoittaa aina sitä, että ekosysteemien ilmastonmuutosta hillitsevä vaikutus heikkenee aiemmasta.** Jos päästöt eivät samalla vähene vastaavaa määrää, nielun pieneneminen nopeuttaa ilmastonmuutoksen etenemistä.
- Sektorin sisällyttäminen ilmastopoliittiseen kehikkoon mahdollistaa EU:n hillintätavoitteiden noston kokonaisuutena, mutta tämän sektorin toimenpiteillä ei tule korvata tarvetta vähentää päästöjä fossiilisista energialähteistä, jotka ovat pääsyy ilmastonmuutokseen.

Suomen luonnonsuojeluliitto

Mitä jousto tarkoittaa?

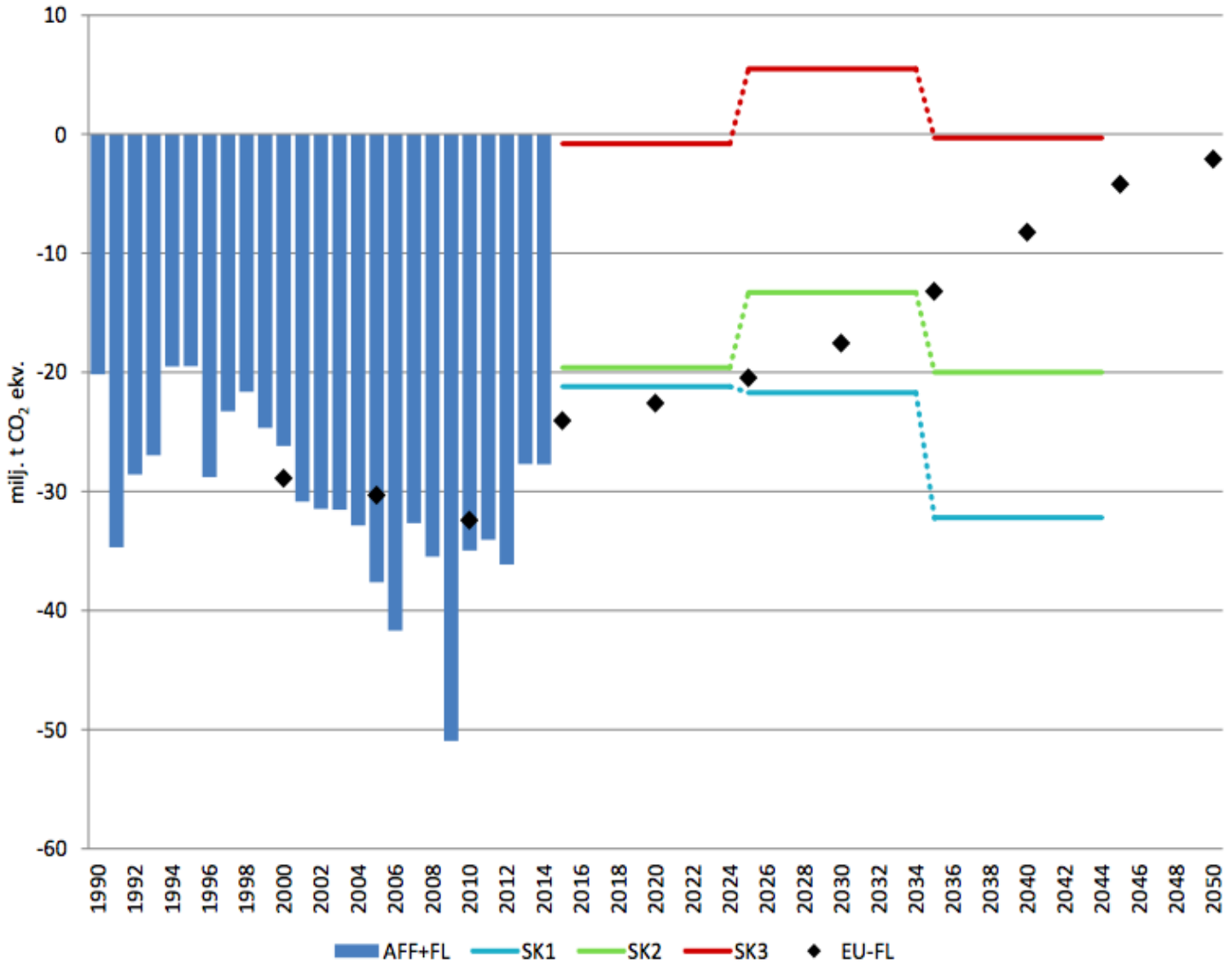
Suomen luonnonsuojeluliitto

Joustokeinot haitallisia ilmastolle

- Joustomahdollisuuksia sektoreiden välillä ei tulisi hyödyntää, sillä käytännössä kyseessä olisi kokonaispäästövähennystavoitteen pienentäminen.
- Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen tuottaa pysyviä päästövähennyksiä, kun taas ekosysteemien hiili on lyhyessä kierrossa.
- Epävarmuuksia laskennassa: LULUCF laskentametodeissa epävarmuus 38 % koko EU:lle, energiasektorilla epävarmuus on 8 %
- **Riski, jossa jo olemassa olevista nieluista haetaan laskennallista hyötyä vaikka uusia toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ei tehtäisikään**.

Suomen luonnonsuojeluliitto

Metsämaan khk-tase 1990-2014 ja kolme FI kehitysskenaariota 2015-2044 sekä EU:n skenaario

SK1: hakkuut nykytaso 61+5 milj. m3, metsähake 13,5 milj. m3

SK2: E&I perus -> 68 milj. m3, metsähake 13,5 milj. m3

SK3: -> 80 milj. m3

Puun tuonti nykytasolla 9 milj. m3

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Metsienkäytön vertailutaso suurin ongelma

- Vertailutaso määritetään metsien ikärakenteen ja ennustetun poliittisesti määritellyn käyttöasteen mukaan
- Jos käyttöaste arvioidaan kasvavaksi, nielun pienenemisestä ei synny rasitetta vaan jopa päästöoikeuksia.

→ Mahdollisuus piilottaa bioenergian päästöt

- Todellisuudessa nielun pienenemisestä syntyy negatiivinen ilmastovaikutus

→ Bioenergian päästöjä ei vieläkään huomioida täysimääräisesti

Suomen luonnonsuojeluliitto

Kokonaiskuva

- Maankäytön päästöjä tulee vähentää erityisesti metsäkadon ja turvemaiden osalta
- Metsien hiilinielun pienentäminen on ilmastoriski - vertailutasot uskottaviksi
- Fossiilisten polttoaineiden päästöjä tulee vähentää, mutta ei maankäyttösektorin kustannuksella

→ todellinen ilmastovaikutus on huomioitava politiikkatoimissa

Suomen luonnonsuojeluliitto